"Danskeren",

Et halvugeskrift Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika.

udgivet af

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

„Danskeren" udgaar hver Tirsdag og Fredag

Pris pr. Aargang.

De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00

Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring og andet angaaende Bladet adresseres:

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Redaktør: A. M. Andersen.

Alle Bidrag til „Danskeren"s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret:

A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Entered at Blair Postoffice as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man klage til det stedlige Postvæsen. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der overterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes De altid omtale, at De saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Til Opførelse af en svensk Kirke i Berlin har Godsejeren Kammerherre Eric Hallin gennem Landshøvding Trolle skænket 100,000 Kr., hvorved Foretagendet synes at være betrygget. Past. Helander er rejst til Sverrig for i et større Antal Stæder at holde Foredrag og danne Komiteer til Indsamling af flere Midler til Byggeforetagendet.

Fra 15. til og med 17. Oktober holdt „Zionsforeningen for Israel" sit 34. Aarsmøde i Chicago. Af Landberetningerne fremgik det ifl. Referat i „Folkebladet", at Arbejdet paa Foreningens Missionsmarker bærer velsignet Frugt. Siden sidste Aarsmøde var der fra Missionær Meyersohn modtaget Underretning om, at ikke mindre end 42 Jøder og Jødinder var bleven døbt paa Missionsmarken i Rusland i de sidste 18 Maaneder, og et langt større Antal havde begæret Daabsundervisning. — I Foreningens Chicago-Mission havde 16 Jøder og 2 Jødinder meldt sig til Daabsundervisning, og 3 Jøder var bleven døbt i Aarets Løb.

Fra en Tur til Danevang, Tex., og New Orleans, skriver Past. N. P. Gravengaard bl. a. i „Dannevirke; „Konsul Søegaard (i New Orleans) er en brav dansk Mand, hvis Hjerte slaar med ungdommelig Varme for Danmark og alt, hvad der er ædelt og godt i det danske Folk". . . . „I religiøs Henseende har han stor Forkærlighed for den aandelige Bevægelse, der udgik fra Grundtvig, og gennem „Dannevirke" har han fulgt med Den danske Kirkes Arbejde herovre. Han er Medlem af Menigheden i Danevang, skønt der er 450 Mil fra New Orleans til Danevang. Jeg er jo for langt borte til at tage Del i Menighedslivet; men saa har jeg da lidt Forbindelse med den danske Kirke, sagde han."

Fra Missionsmarken. Formand Hendrickson skriver i „Ev. luth. Kirket".: „Jeg skal tillade mig at nævne et Eksempel paa, hvad Slags Malm der maa være i Mænd paa Missionsmarken. Da Præstefolkene i Plentywood, Mont., for to Aar siden kom dertil, blev de mødt med den Besked, at det var bedst, de rejste igen lige straks. Hus var ikke at faa. Omsider fik de købt en Byggetomt i Byen. Saa byggede Præsten og Præstekonen med egne Hænder først en Stald til Hestene, formodentlig fordi den var lettest at faa op i en Fart. I den boede de saa i to Uger, indtil de fik et lille Hus opført. Alt Arbejde udførte de selv. Jeg kunde fortælle meget mere om deres Strabadser, men dette er nok til at vise, hvad Slags Mænd og Kvinder med, der skal til paa Missionsmarken".

En mørk Rapport. „Coroner" Hoffman i Chicago har offentliggjort en Rapport for Aarene 1908—1911, som viser, at 299 Dødsfald fandt Sted i disse fire Aar som Følge af ulovlige Operationer. De fleste af de samvittighedsløse Kvaksalvere, Læger og Jordemødre, som udfører de ulovlige Operationer, gaar fri og fortsætter deres Mordhaandtering. „Coroner"en mener, at de nævnte Dødsfald blot er en mindre Del af det Antal Dødsfald som er en Følge af Fosterfordrivelse, og paaminder om, at det vilde være lettere at undertrykke nævnte Praksis, om blot Ligbesørgerne vilde arbejde i Harmoni med Politiet og Statens Lægeforening. Rapporten viser for øvrigt, at 18,769 Dødsfald fandt Sted i de nævnte fire Aar, og kun 7,380 af disse var naturlige. Ved Ulykkestilfælde omkom 4,138, ved Selvmord 2,023, ved Mord 772 og af andre Aarsager døde 4,456.

Hvad Valgudfaldet betyder.

Udfaldet af Valget den 5. ds. leder helt naturligt Tanken hen paa Abraham Lincolns Ord: „Man kan narre en Del af Folket hele Tiden, og man kan narre hele Folket noget af Tiden, men man kan ikke narre det hele Folk hele Tiden."

Folket eller Vælgerne kan tage det med Ro, mens Særinteresserne tilsniger sig Magten, men naar disse gør det for grovt, saa vaagner Vælgerne og gør sig gældende.

Det republikanske Parti har i over et halvt Aarhundrede — med Undtagelse af 4 Aar — været betroet Landets lovgivende og — med Undtagelse af 8 Aar — tillige dets udøvende Magt; nu, er Regeringsmagten — i hvert Fald foreløbig — lagt i det demokratiske Partis Hænder, og det er Landets Vælgere, der har foretaget Forandringen.

De havde raabt paa Reform, og under McKinley og særlig under Roosevelt fik de en Del af, hvad de gjorde Krav paa, og det gik opad. Aldrig har, saa vidt vi mindes, en Præsident været valgt med saa stort et Folke-Flertal, som Roosevelt blev det i 1904.

Men man gjorde fremdeles Krav paa mere, særlig paa Toldnedsættelse, og Taft og det republikanske Parti lovede Vælgerne i 1908, at Landet skulde faa Toldnedsættelse.

Vi fik Toldrevision, men uden Nedsættelse af Betydning.

Denne Mangel paa Toldnedsættelse var sikkert Hovedaarsagen til, at Vælgerne allerede i 1910 forandrede det republikanske Flertal i Repræsentanthuset til et demokratisk Flertal.

Demokraterne kan imidlertid glæde sig med Frygt over de vundne Sejre; thi uagtet Wilson og Marshall er valgt med et større Flertal af Elektoralstemmer end nogen tidligere Præsiden og Vicepræsident i Landets Historie, saa mangler de efter god demokratisk Kilde over een Million Stemmer i at have faaet Halvdelen af Vælgernes Stemmer.

Altsaa — havde der været blot eet Parti, eller eet Hovedparti, eller med andre Ord: havde Republikanerne været samlet som tidligere i eet Parti imod Demokraterne, saa var disse rimeligvis gaaet bag af Dansen.

Men hvad Valgudfaldet viser tydeligere end noget andet, det er, at Flertalet af Landets Vælgere er paa den progressive Side.

Der har i længere Tid gaaet en progressiv Bevægelse igennem Landet, og denne Bevægelse har gjort sig gældende inden for begge de store politiske Partier.

I Kongressen, særlig i Repræsentanthuset, har den progressive Bevægelse gjort sig saa stærkt gældende, at den væsentlig har taget Magten fra „Speaker"en og tillige gjort det af med de hemmelige „Caucus"er.

Saa langt er den progressive Bevægelse ikke naaet frem i det demokratiske Parti. Der staar den endnu under „boss rule".

Men ved Nationalkonventionerne led de Progressive Nederlag inden for det republikanske Parti, og derimod sejrede de i det demokratiske Parti.

Derfor er Wilsons Valg egentlig mere at betragte som en Sejr for den progressive Bevægelse end for det gamle Demokrati.

Sejren ved Konventionen i Baltimore var Forløberen for Sejren den 5. November, og Sejren for Tafts Venner eller Nederlaget for de Progressive ved Konventionen i Chicago var Forløberen for Nederlaget den 5. November.

Der er een Ting, som Vælgerne har stadfæstet frem for noget andet, og det er, at de Progressive havde Ret i deres Paastand, at Præsident Tafts Nomination til Genvalg var skjaalet.

Det har Vælgerne stadfæstet ved at give Roosevelt et langt større Antal Stemmer end Taft.

Der er al Sandsynlighed for, at dersom Flertallet af de republikanske Vælgere havde faaet, hvad ret var, ved Konventionen i Chicago, saa havde Partiet sejret ved Valget.

Angaaende hvad Fremtiden vil bringe, vil vi kun sige een Ting — den progressive Bevægelse, som betyder virkeligt Folkestyre i Modsætning til „boss rule", vil gaa fremad.

Om saa det republikanske Parti gaar sin Død i Møde, eller det skilte igen kan forenes, saa den progressive Bevægelse gaar fremad under republikanske Fane, derom vil vi ingen Mening gøre os, det interesserer os for øvrigt grumme lidt.

Thi —— et Parti er i og for sig ikke af Betydning længere, end det tjener Landet og Folket.

Dersom det demokratiske Parti giver Landet en god Regering de første fire Aar, saa bliver det rimeligvis ved Magten en Termin længere.

Partier veksler, men folkelig Regering vil vedblive; det er det sidste Valg et Udtryk for.

Utah-Missionen.

Regnvejr og Graavejr har vi nu haft for et Par Uger. Paa Toppen af Bjergene, som omringer Salt Lake City paa tre Sider, ses lidt Sne. Et Par Nætters let Frost har vi ogsaa haft; alt tyder paa, at Vinteren staar for Døren.

I disse Dage er vi i Gang med at faa et Varmeapperat lagt ind under vor Kirke. Kirken har hidtil været opvarmet fra Furnacen under Præsteboligen samt et Par smaa „Gas heaters", men det er ikke tilstrækkeligt, naar Kulden sætter ind; saa tog vi sat med at subskribere til denne Sag; vi naaede $100 Furnacen indlagt vil koste $150. Vi er jo kun faa og vante i at ofre til Herrens Sag. Jeg vil derfor spørge dig, som læser disse Linier: Har du ikke Lyst til at hjælpe os med at faa de 50 Dollars betalt? Send Pengene til mig, jeg skal saa kvittere derfor i „Danskeren"; bliver der noget til overs, vil vi bruge disse Penge til at reparere Kirketaget, for Regnen siver nemlig igennem flere Steder, og det maa gøres i Stand straks. Hjælp os Venner! Jeg ved, I sidder en stor Flok rundt omkring i Samfundet med Kærlighed til Mormonmissionen; lad os faa lidt af den herud til at varme os paa.

Der vil nu blive lidt Forandring herude med Hensyn til vore Søndagsgudstjenester; hidtil har vi foruden vore Formiddags-Gudstjenester kun haft Aftengudstjeneste hveranden Søndag, fordi Præsten den Søndag Eftermiddag holder Gudstjeneste i Ogden, men da det er muligt at komme tilbage Tids nok, vil jeg gennem Vintermaanederne holde Gudstjeneste hver Søndag Aften; vi har nemlig de fleste Folk til Aftengudstjeneste.

Vi var glad ved at læse Mrs. Lindens Stykke i „Danskeren" af 15. Okt. med Overskrift: „Lidt mere om Utahmissionen". Vi har længe vidst, at hun er en af de mange Kvinder i Den fore. d. luth Kirke, der har meget til overs for Utahmissionen; men nu ved vi ogsaa, at Mrs. Linden, Chicago, er den eneste tilbage af den Komite, som af Styrelsen blev udpeget i 1903 til at arbejde for Mormonmissionen. Tag ikke Deres Afsked, kære Mrs. Linden, men hold ud med os, selv om De skal være ene som Komite; man er i saa Fald ikke udsat for, at der bliver intet gjort paa Grund af, at den ene stoler paa den anden.

Kærlig Hilsen. Eders

J. Th. Lund.

Allehelgensdags Betydning i Kirkens og Missionens Historie.

(Sluttet.)

Altsaa: Gud er hellig. Hellig er den, som er absolut ren, fuldkommen, uden nogen som helst Fejl eller Svaghed, derfor er i højeste Forstand Gud alene hellig. Er da intet Menneske helligt? Jo, 2 Mosebo. 13 1 flg. viser, at alle førstefødte i Israel skulde helliges Herren. De skulde udskilles eller afsondres fra alt det urene og indvies til Herren. David siger: „Bevar min Sjæl, thi jeg er hellig" (Sal. 86,2). og Joh. 17, 19 siger Jesus angaaende sine Disciple: „De skulle ogsaa være helligede i Sandheden", og mange andre Steder siger, at Mennesket kan være helligt. Ser vi nu hen til Gud, da er han den i sig selv absolut hellige, men ser vi hen til Mennesker, da er de kun hellige forholdsvis; thi: „Der er ingen hellig som Herren" (1 Sam. 2, 2). Det er nemlig ikke noget i Mennesket selv, men noget, som er tilregnet: „Jeg, Herren, er hellig, som gør eder hellige" (3. Mosebo. 21, 8); og Hebr. 13, 12: „Jesus skulde hellige Folket ved sit Blod". Altsaa: De Mennesker, som har modtaget Guds Naade og Frelsen i Kristus, kan vi med Rette kalde hellige, thi de er helligede med Guds Hellighed i Kristi Blod. Dette er baade lutherisk og bibelsk Lære, men det er ikke romersk. Den hellige Skrift giver os altsaa Lov til at anvende Ordet „hellig" paa Mennesker, det vil sige paa troende Mennesker, Guds Børn, thi er Faderen hellig, maa jo ogsaa Børnene være det. I den kristne Kirkes første Tid, blev det da ogsaa brugt saaledes. Da var Ordet „hellig" et Hædersnavn eller Fællesnavn for alle sande Guds Børn.

Vi har nu set, at den sande Betydning af „Allehelgensdag" er — alle helliges Dag —. Vi har set, hvad der gav Anledning til Dagens Fremkomst, samt at Rom anvender den, ikke paa „alle hellige", men paa nogle faa af denne Kirke udvalgte Mænd og Kvinder, og det endda først efter at de er døde. Videre saa vi, at Ordet „hellig" i højeste Forstand kun tilhører Gud, men at han har givet os Lov til at anvende det ogsaa paa Mennesker. Lad os da ogsaa se lidt paa, hvorledes den romerske Kirke anvender Ordet „hellig". Som de misbrugte „Allehelgensdag", saaledes misbrugte de ogsaa Ordet „hellig"; thi Misbrugen af Ordet „helleg„ danner ganske bestemt Forudsætningen for Misbrugen af „Allehelgensdag". Allerede i 3. og 4. Aarh. begyndte „hellig" at faa en særlig Klang, naar der var Tale om Jomfru Maria eller Apostlene eller Martyrene, og i 5. og 6. Aarh. blev det næsten udelukkende brugt om de saakaldte „Helgener". Vi har allerede set, hvem disse „Helgener" var. Det var Jomfru Marie, Apostlene, Engle; men værre var det, at det nudertiden var ganske ryggesløse Mennesker, som blev kanoniseret og skulde tilbedes, og saa tager man, i ganske bestemt Modstrid med Guds Ord, Guds Børns Hæders — og Fællesnavn fra dem, og overfører det paa enkelte Individer, som snarere fortjente Navnet „vanhellig" end „hellig".

Hvad var nu den egentlige Aarsag til denne Misbrug af Ordet. Aarsagen maa vel først og fremmest søges hos Guds Børn. De havde rent glemt Herren og hans Apostles Formaninger: „Vaager og beder" (Math. 26, 41; Luk. 21, 36); „værer ædru og vaager" (1. Pet. 5, 8); og „vaager og staar faste i Troen" (1. Kor. 16, 13). Her er vel den egentlige Aarsag; thi naar Guds Børn ikke vogtede den dem betroede Skat (1. Tim. 6, 20), var det jo en let Sag for Djævelen at liste Uenighed og Strid ind i Menigheden. Da nu Striden har begyndt, varer det ikke længe, før rovgridske og magtsyge Præster tager Tøjlerne i deres Haand; og for rigtig at komme oven paa nedtrykker de Folkene i Uvidenhed. De stjæler Guds Ord fra Folket, udnævner Afguder (Helgner) stjæler Guds Børns Hædersnavn og giver det til deres selvlavede Halvguder! De havde vist glemt at lære det første Bud: „Du maa ikke have andre Guder". De har vist heller ikke læst, hvad Herren siger Esajas 42, 8: „Jeg er Herren, det er mit Navn, og jeg vil ingen anden give min Ære eller det udskaarne Billede min Lov". Ja, Kirkens Mænd arbejder flittigt i den Tid, og i Spidsen for dem staar Paven i Rom, han, som kalder sig Apostlen Peters Efterfølger og Kristi Statholder paa Jord. I Stedet for at fremme Jesu Kristi Mission, saa anordner han Helgendyrkelse og Billedtilbedelse tværtimod Guds Bud og Anordninger. Han gik endog saa vidt, at han anordnede „Allehelgensdag" som Sikkerhed for, at ingen, som fortjente at komme med, skulde være hel udelukket, og dette gjorde han og hans Medhjælpere, fordi de hverken kendte Gud eller hans Søn Jesus Kristus (se Joh. 8, 19; og 16,3).

Nu maa ingen tro, at denne Romerkirkens Mission er indskrænket til Rom alene, eller at den nu ligger stille. Nej! Rom søger at indplante denne antikristelige Lære rundt om i Verden, baade blandt Kristne og Hedninger ved deres lydige Missionærer, Jesuitterne. Raabet lyder overalt fra de evangelske Missionærer ude paa Hedningemarken: „Rom er den største Hindring for sand evangelisk Mission blandt Hedningerne"! Venner! saa sandt vi er evangelisk lutherske Kristne, ikke blot lutherske, men ev.-luth, saa maa vi ikke lægge Hænderne i Skødet og lade fem og syv være lige, men vi maa tage fat og under Bøn og Arbejde praktisere sand og levende Kristendom her hjemme og ude blandt Hedningerne, dog først i vore egne Hjerter, thi det er jeg aldeles vis paa, skal der drives sand virkelig Mission, og skal Guds Rige gaa frem, da maa der begyndes i det enkelte Hjerte og det enkelte Hjem. Det gælder vist ikke mindst for os, som forbereder os til at blive Præster, at vi maa være meget nøjeregnende med, hvad det er for en Mission, vi driver baade i vore egne Hjerter og blandt de Mennesker, vi kommer i Berøring med.

Vi har nu betragtet Allehelgensdags Oprindelse, dens sande Betydning, og dens falske Anvendelse. Det vil da være klart for os, at „Allehelgensdag" staar som en Mærkedag i den Mission, der leder bort fra Gud og ind i Vantro og Afgudsdyrkelse. Lad os da et Øjeblik betragte en anden Mission, der staar i skarpeste Modsætning dertil, nemlig den evangelisk lutherske.

III.

Den evangelske-lutherske Missions Oprindelse, Udvikling og Fremtid.

Den evangelske-lutherske Mission staar i skarpeste Modsætning til den romerske. For det første derved, at den ikke har sin Oprindelse fra noget Menneske, og for det andet derved, at den ikke leder bort fra, men hen til Gud. Vi kalder denne Mission „lutherisk" eller „evangelisk lutherisk", ikke at Martin Luther har begyndt den, men Gud brugte Luther som sit Redskab til at lade Evangeliets klare Lys straale frem i Pavismens Mørke. Altsaa — det er ikke blot lutherske, men evangelisk lutherisk Mission, baseret paa Guds eget hellige, aabenbarede Ord.

Denne Mission er altsaa ingenlunde ny, men er ligesaa gammel som Kristendommen. Den tog sin Begyndelse cirka 800 Aar, før „Allehelgensdag" fremkom, da Kristus vandrede her paa Jord. Den blev fortsat af hans Apostle, dog især af Paulus, efter at han havde haft sit underlige Møde med Herren uden for Damaskus (Ap. Ger. Kap. 9.), og sammen med Barnabas var bleven udsendt af Helligaanden (Ap. Ger. 13, 2.); Missionen breder sig derefter i faa Aar ned gennem Lilleasien, Makedanien, Grækenland til Rom. Vi har allerede set, at efter denne lovende Begyndelse kom der Uenighed og Strid ind i Menigheden og standsede EvangelietsFremgang, saa jeg skal ikke her gentage det. Men efter at Ondskab og Vantroende har taget Overhaand, saa Kirken er bleven en Vrangbillede af, hvad den skulde være, da er detMartin Luther fremstaar som det Redskab, Gud ad underlige Veje og paa underlige Maader beredte til den store Gerning, han havde udset ham til.

Martin Luther fødtes i Eisleben i Tyskland 10. Nov. 1483, fik Dagen efter i den hellige Daab Navnet „Martin" efter Dagens Helgen „Martin af Tours" (400). Efter et Liv fuld af Kampe og Farer, men ogsaa rig paa Guds Naade, døde han, med Guds Ord i sit Hjerte og paa sine Læber, idet han i sin Dødstund sagde: „Vi har en Gud, som hjælper, den Herre, som frelser fra Døden" Sal. 68, 21) et Ord, som nok kan indgyde Stilhed og Fred i Hjertet, naar det udtales af en døende Mand, hvis Liv har vist Sandheden deraf. Den 18. Februar 1546 døde han 62 Aar gammel — i Eisleben — hvor han var født.

Den 31. Okt. 1517, Dagen før „Allehelgensdag", fremkom Luther med sine 95 „Theser", der slog ned som en Bombe mellem „Paveløgn og Munkedrømme". Hermed tog den evangelske Mission sin Begyndelse, eller rettere, genoptoges den evangelske Mission, som Kristus og Apostlene begyndte, men som Kirken havde ladet ligge, ja, modarbejdet i lange Tider. Ved at betragte Historien ser vi, hvorledes den evangelske lutherske Mission begyndte med en Mand, senere med en Skole (Universitet i Wittenborg). Snart omfatter den næsten hele Tyskland, kommer til Danmark, hvor den indføres 1536, Ja, den breder sig fra Land til Land, og er nu en verdensomfattende Mission, som Kristus havde sagt, det skulde være. (Math. 28, 18—20).

Ser man sig nu om i Verden og betragter Forholdene som de nu er, vil naturligt det Spørgsmaal rejse sig: Har da den evangelske lutherske Mission nogen Fremtid for sig? Jeg vil svare med et andet Spørgsmaal: Saa det ud til, at den evangelske Mission havde en Fremtid for sig, da Paulus blev udsendt som Missionær fra Antiokia? Den Gang havde Missionen en Fremtid for sig, fordi det ikke var Menneskeværk, grundet paa Menneskeord; men Guds Værk, grundet paa Guds Ord. (Matth. 28, 18—20) og han Guds Kald og Udsendelse ved Helligaanden. (Ap. Ger. 13, 2). Men da samme Guds Befaling, og samme Helligaandens Kald ligger til Grund for Genoptagelse af den

SALESMEN: — To manage branch in each county. Our goods sold to farmers. Big demand. Only investment required is for team, wagon, and canvassing case. No experience necessary. Free course in salesmanship. The Haller Proprietary Co., Blair, Nebr.

Skriv efter "wholesale" Priser. De behøver ikke at betale, før Tømmeret er aflæsset og fundet tilfredsstillende.

CADY LUMBER CO.
SOUTH 15th ST., OMAHA, NEBR.

COPENHAGEN
Snustobak for Skraaning.

VI GARANTERER
for at "Copenhagen" Snus er og har vid været fuldstændig ren.
Hvis Deres Forhandler ikke har det, vil vi sende Dem det pr. Post til den almindelige Pris, 5 Cent Æsken, indtil Deres Forhandler faar det. Frimærker modtages.
"Copenhagen" er Verdens bedste Skraa-Tobak.
WEYMAN-BRUTON COMPANY,
50 Union Square, New York.